

THE
NOBEL
PRIZE

Nobelveckan Stockholm · 2019

Detaljerad information för media
5 december 2019

Innehåll

Årets Nobelpristagare	3
Nobelveckan 2019	7
Presskonferenser	7
Nobelföreläsningar	7
Nobelpristagare i livesamtal med astronauter på rymdstation	10
Nobel Prize Concert	11
Nobel Week Dialogue – Into the unknown:	
Uncertainty, risk and opportunity	12
Nobeldagen på Nobel Prize Museum	14
Nobelprisutdelningen i Stockholm	15
Nobelprisutdelningen	15
Presentationstalen	15
Musikaliska inslag	16
Magnifik blomsterdonation sedan 1905	16
Årets blomsterdekorationer	16
Nobelbanketten i Stockholm	17
Divertissement	19
Årets blomsterdekorationer	21
Tacktal	21
Kvällen avslutas	21
Nobeldiplom och medaljer	22
Tidigare Nobelpristagare	22
Nobelveckan avslutas	23
Följ Nobelpriset	25
Nobelprisets digitala kanaler	25
Nobelprize.org följer Nobelveckan	25
Sändningar i SVT	25
Internationell distribution av programmen	26
Nobel Prize Museum	26
Historisk bakgrund	27
Preliminärt tidsschema för Nobelprisutdelningen 2019	30
Podieplacering vid Nobelprisutdelningen 2019	32
Preliminärt tidsschema för Nobelbanketten 2019	35
Bordsplan Nobelbanketten 2019	36
Kontaktinformation	37

Årets Nobelpristagare

Årets Nobelpristagare är 15 till antalet, inklusive Abiy Ahmed Ali som har tilldelats Nobels fredspris. Sedan 1901 har Nobelpriset delats ut 595 gånger till 947 pristagare. Eftersom vissa har tilldelats priset två gånger är det totalt 916 individer och 24 organisationer som har mottagit ett Nobelpris eller Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne.

Samtliga pristagare som belönas i Stockholm på Nobeldagen den 10 december 2019 presenteras nedan. Pristagarna med respektive får bjuda ett officiellt sällskap om 14 personer till Nobelveckan i Stockholm.

NOBELPRISET I FYSIK

NOBELPRISET I FYSIK 2019 har med en hälft tilldelats James Peebles *”för teoretiska upptäckter inom fysikalisk kosmologi”* och den andra hälften gemensamt till Michel Mayor och Didier Queloz *”för upptäckten av en exoplanet i bana kring en solliknande stjärna”*.

Professor emeritus James Peebles är född 1935 i Winnipeg, Canada. Han är verksam vid Princeton University, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Jean Alison och två döttrar samt ytterligare släkt.

Professor Michel Mayor är född 1942 i Lausanne, Schweiz. Han är verksam vid Université de Genève, Schweiz. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Françoise Mayor, deras tre barn och barnbarn, ytterligare släkt samt kollegor och vänner.

Professor Didier Queloz är född 1966 i Genève, Schweiz. Han är verksam vid Université de Genève, Schweiz och University of Cambridge, Storbritannien. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Tina Queloz och fyra barn, sin mor och far, ytterligare släkt, samt kollegor och vänner.

NOBELPRISET I KEMI

NOBELPRISET I KEMI 2019 har med en tredjedel var tilldelats John B. Goodenough, M. Stanley Whittingham och Akira Yoshino *”för utveckling av litiumjonbatterier”*.

Professor John B. Goodenough är född 1922 i Jena, Tyskland och är verksam vid The University of Texas i Austin, USA. Han är den äldsta pristagaren någonsin och kommer till Stockholm i sällskap av kollegor och vänner.

Professor M. Stanley Whittingham är född 1941 i Storbritannien och är verksam vid Binghamton University, State University of New York, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Georgina Judith Whittingham, två barn, barnbarn, ytterligare släkt samt kollegor och vänner.

Dr Akira Yoshino är född 1948 i Suita, Japan och är verksam vid Meijo University, Nagoya, Japan. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin hustru Kumiko Yoshino, deras två döttrar med respektive, ytterligare släkt, samt kollegor och vänner.

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

NOBELPRISET I FYSIOLOGI ELLER MEDICIN 2019 har med en tredjedel var tilldelats William G. Kaelin Jr., Sir Peter J. Ratcliffe och Gregg L. Semenza *”för deras upptäckter av hur celler känner av och anpassar sig efter syretillgång”*.

Professor William G. Kaelin Jr. är född 1957, New York, USA och är verksam vid Dana-Farber Cancer Institute, Boston, USA och Harvard Medical School, Boston, USA och Howard Hughes Medical Institute, Maryland, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hans två barn, sin partner Karen S. Kantor, ytterligare släkt, samt kollegor och vänner.

Professor Sir Peter J. Ratcliffe är född 1954, i Lancashire, England och är verksam vid Francis Crick Institute, London, England och Target Discovery Institute, Oxford, England och Ludwig Institute for Cancer Research, Oxford, England. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Fiona Ratcliffe, deras fyra barn, ett barnbarn samt kollegor, släkt och vänner.

Professor Gregg L. Semenza är född 1956 i New York, USA och är verksam vid Johns Hopkins University, Baltimore, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Laura Margaret Kasch-Semenza, deras tre barn, ytterligare släkt samt kollegor och vänner.

NOBELPRISET I LITTERATUR

NOBELPRISET I LITTERATUR ÅR 2018 tilldelas Olga Tokarczuk *”för en berättarkonst som med encyklopedisk lust gestaltar gränsöverskridandet som livsform.”*

Olga Tokarczuk är född 1962 i Sulechów, Polen och är verksam i Wrocław, Polen. Hon kommer till Stockholm i sällskap av sin partner Grzegorz Zygadlo, sin son, förläggare och vänner.

NOBELPRISET I LITTERATUR ÅR 2019 tilldelas Peter Handke *”för ett inflytelserikt författarskap som med stor språkkonst har utforskat periferin och människans konkreta erfarenhet.”*

Peter Handke är född 1942 i Griffen, Österrike och är verksam i Chaville, Frankrike. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Sophie Semin Handke, tre barn, förläggare och vänner.

EKONOMIPRISET

SVERIGES RIKSBANKS PRIS i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne 2019 har med en tredjedel var tilldelats Abhijit Banerjee, Esther Duflo och Michael Kremer *”för deras experimentella ansats för att mildra global fattigdom”*.

Professor Abhijit Banerjee är född 1961 i Mumbai, Indien och är verksam vid Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun professor Esther Duflo, deras två barn samt kollegor, släkt och vänner.

Professor Esther Duflo är född 1972 i Paris, Frankrike och är verksam vid Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA. Hon kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar maken professor Abhijit Banerjee, deras två barn samt kollegor, släkt och vänner.

Professor Michael Kremer är född 1964 i New York, USA och är verksam vid Harvard University, Cambridge, USA. Han kommer till Stockholm i sällskap av sin familj som inkluderar hustrun Dr Rachel Glennerster, två söner samt kollegor, släkt och vänner.

Nobelveckan 2019

NOBELVECKAN 2019 inleds med ett besök på Nobel Prize Museum på Stortorget i Gamla Stan den 6 december. Här hälsas årets pristagare med familjer välkomna till en händelserik vecka i Stockholm och här får de också för första gången träffa varandra. I museet får de ta del av utställningen *Mänsklighetens största nytta*. Besöket på Nobel Prize Museum avslutas med att pristagarna, enligt tradition, signerar stolar i Bistro Nobel och överlämnar ett föremål till museets samling.

Presskonferenser

6 december

13.00

Presskonferens för litteraturpristagarna på Svenska Akademien.

15.00

Presskonferens för medicinpristagarna på Nobel Forum.

7 december

09.30

Presskonferens för fysik- och kemipristagarna samt ekonomipristagarna på Kungl. Vetenskapsakademien.

Nobelföreläsningar

I enlighet med Nobelstiftelsens stadgar, håller samtliga pristagare en Nobelföreläsning under Nobelveckan rörande den upptäckt eller det arbete som de har belönats för. Så har skett, med några få undantag, sedan det första Nobelpriset delades ut år 1901. De vetenskapliga Nobelföreläsningarna är öppna för allmänheten och gratis. Det går inte att reservera platser i Aula Magna eller i Aula Medica, därför är det viktigt att komma i god tid.

Nobelföreläsning i Fysiologi eller Medicin

Aula Medica, Solnavägen 7–9, Karolinska Institutet, Campus Solna

7 december

Platserna måste intas 13.40

14.00

"Hypoxia-Inducible Factors in Physiology and Medicine"

Gregg L. Semenza

"Elucidation of Oxygen Sensing Systems in Human and Animal Cells"

Sir Peter J. Ratcliffe

"The von Hippel-Lindau Tumor Suppressor Protein: Insights into Oxygen Sensing"

William B. Kaelin

Nobelföreläsningar i Litteratur

Svenska Akademien, Källargränd 4, Gamla stan

7 december

16.45

"Czuły narrator" (På svenska: "Känslig berättare")

Olga Tokarczuk

Nobel Lecture by Peter Handke

Nobelföreläsningar i Fysik, Kemi och Ekonomi

Aula Magna, Stockholms Universitet

8 december

09.00

Introduktion till 2019 års Nobelföreläsningar

09.05–10.55

The Nobel Prize in Physics

“How Physical Cosmology Grew”

James Peebles

“Plurality of Worlds in the Cosmos: A Dream of Antiquity, A Modern Reality of Astrophysics”

Michel Mayor

“Exoplanets: 51 Pegasi b and all the others...”

Didier Queloz

11.20–13.10

The Nobel Prize in Chemistry

“Designing Lithium-ion Battery Cathodes”

John B. Goodenough

“The Lithium Battery: From an Idea to Domination of Energy Storage.”

M. Stanley Whittingham

“Brief History and Future of Lithium-ion Batteries”

Akira Yoshino

14.00–15.50

The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences
in memory of Alfred Nobel

“Field experiments and the practice of economics”

Abhijit Banerjee

“Field experiments and the practice of policy”

Esther Duflo

“Experimentation, Innovation, and Economics”

Michael Kremer

Nobelpristagare i livesamtal med astronauter på rymdstation

Den 6 december kommer tre Nobelpristagare att samtala med astronauter på internationella rymdstationen (ISS) om hur de ser på vår plats i universum, exoplaneter och utmaningarna med forskning och promenader i rymden.

Astronauterna Jessica Meir och Luca Parmitano berättar om den forskning som bedrivs på rymdstationen och utmaningarna med deras rymdpromenader i ett samtal med två av fysikpristagarna, Didier Queloz och Michel Mayor, som gjorde den första upptäckten av en exoplanet, samt kemipristagaren M. Stanley Whittingham, som belönas för utvecklingen av litiumjonbatteriet. Samtalet med astronauterna på rymdstationen modereras av astronauten Christer Fuglesang. Anna Sjöström Douagi, programchef på Nobel Prize Museum, inleder programmet med en frågestund med Nobelpristagarna. Samtalet arrangeras av Nobel Prize Museum och European Space Agency och äger rum på museet.

Livesamtalet går även att se via: https://www.esa.int/ESA_Multimedia/ESA_Web_TV

Nobel Prize Concert

Nobel Prize Concert äger rum den 8 december, kl 19.00 på Konserthuset Stockholm. I år är det den världsberömde svenske dirigenten Herbert Blomstedt som leder Kungliga Filharmonikerna. Herbert Blomstedt är Sveriges störste dirigent i modern tid. Bland de internationella orkestrar han samarbetat med kan nämnas Gewandhausorkestern i Leipzig, Berlinerfilharmonikerna, Orchestre de Paris och inte minst San Fransisco Symphony där han var chefsdirigent i tio år. Medverkar i år som solist gör den svenska sopranen och hofsångerskan Miah Persson.

Programmet, som är helt nordiskt, inleds med Carl Nielsens *Alladinsvit* och fortsätter med två sånger av Wilhelm Stenhammar och två sånger av Edvard Grieg. Programmet avslutas efter en paus med *Jean Sibelius symfoni nr 2*.

Nobelkonserten kommer att sändas i sin helhet i SVT2 den 14 december kl 20.45. Nobel Prize Concert är ett samarbetsprojekt mellan Nobel Media och Konserthuset Stockholm och ingår i Nobelveckans officiella program.

Nobel Week Dialogue – Into the unknown

Den 9 december samtalar Nobelpristagare med några av världens mest framstående experter och konstnärer under Nobel Week Dialogue i Göteborg. Det årliga evenemanget under Nobelveckan bjuder in till diskussioner kring ett tema, både på plats och online, med syfte att inspirera människor att söka kunskap, ställa frågor och vilja förstå och förbättra världen. På scen blir det samtal, intervjuer och diskussioner kring hur ovisshet och risk påverkar vårt samhälle, vår kultur och vårt dagliga liv. Temat *Into the unknown – Uncertainty, risk and opportunity* kommer att belysas från många perspektiv.

Fem Nobelpristagare deltar: Steven Chu (fysik 1997), John Polanyi (kemi 1986) Peter C. Doherty (fysiologi eller medicin 1996), Françoise Barré-Sinoussi (fysiologi eller medicin 2008) och Tawakkol Karman (fred 2011).

Françoise Barré-Sinoussi kommer att prata om globala hälsorisker och hur hon som forskare hanterar risker i sitt arbete.

– För mig öppnar risker en värld av nya möjligheter. Det är genom att hantera och ta hänsyn till risker som vi gör nya upptäckter, säger Françoise Barré-Sinoussi.

Under dagen kommer ett tjugotal experter vrida och vända på frågor som: Hur kan vi utvärdera risk? Kan vi lära oss att leva med ovisshet? Vilka är de största riskerna som samhället står inför? Hur ser framtiden ut med AI? Hur kan klimatrisker bäst adresseras? Vad kan vi göra för att förhindra ett kärnvapenkrig? Vill vi leva i en värld som är helt förutsägbar? Och hur kan ovisshet ses som en möjlighet?

Soloklättraren Alex Honnold

En av talarna är Alex Honnold, den djärva soloklättraren som var den första att bestiga El Capitan i Kalifornien, utan rep och säkringar. Hans färd uppför den drygt 900 meter höga klippformationen skildras i dokumentärfilmen *Free Solo* som fick en Oscar för bästa dokumentär 2019. Elizabeth Chai Vasarhelyi, som är en av filmens regissörer, samtalar på scen med Alex Honnold kring hur de hanterade den ovisshet och de risker som de stötte på under inspelningen. Alex Honnold kommer också delta i en paneldiskussion om rädsla tillsammans med psykologiforskaren Armita Golkar.

I en intervju med *National Geographic* säger han:

– Jag vet att jag är i fara när jag ägnar mig åt soloklättring, men att vara rädd när jag är uppe på väggen hjälper mig inte på något sätt. Det hindrar mig bara från att genomföra min klättring, så jag måste lägga min rädsla åt sidan.

Cai Guo-Qiang bemästrar krut

Konstnären Cai Guo-Qiang är känd för sina explosiva utomhusverk i stor skala och sina konstinstallationer. Han använder krut och fyrverkerier för att teckna i luften. Ibland är verken över på några sekunder ibland resulterar verken i spår av explosionerna på papper eller duk. Många av hans verk är uppmärksammade, inte minst hans fyrverkerier i samband med OS-invigningen i Peking 2008 och hans projekt *Sky Ladder* som också blivit en dokumentärfilm.

Under Nobel Week Dialogue kommer han visa exempel på ett antal av sina verk från olika delar av världen.

– I dag står vi inför oavbruten terror och våld över hela världen.

Människor har skapat en kraft för storskalig förödelse, men ändå finns det fortfarande någon som använder denna kraft för att skapa skönhet - detta i sig ger människan lite hopp, säger Cai Guo-Qiang.

Cai Guo-Qiang har fått ett flertal priser för sitt arbete, däribland ett Guldlejon 1999, Hiroshima Art Prize 2007 samt priset Praemium Imperiale 2012.

Paneldeltagare

Här hittar du namnen på samtliga medverkande:

www.nobelprize.org/events/nobel-week-dialogue/gothenburg-2019/panellists/

Program

Hela programmet för dagen hittar du här:

<https://www.nobelprize.org/events/nobel-week-dialogue/gothenburg-2019/agenda/#tab-content>

Föreläsning på Chalmers

Nobel Week Dialogue inleds redan den 8 december med en föreläsning av John Polanyi (kemi 1986) på Chalmers tekniska högskola. John Polanyis föreläsning handlar om hur vi kan förhindra kärnvapenkrig. Ett rundabordssamtal med studenter kommer också att äga rum på högskolan.

Morgonföreläsning på Hvitfeldtska gymnasiet

På morgonen den 9 december gör Françoise Barré-Sinoussi ett besök på Hvitfeldtska gymnasiet. Françoise Barré-Sinoussi tilldelades 2008 års Nobelpris i fysiologi eller medicin för att, tillsammans med en kollega, identifierat HIV (humant immunbristvirus). Upptäckten har varit avgörande för att förbättra behandlingen av patienter som har AIDS. Elever på skolan får möjlighet att ställa sina frågor till medicinpristagaren.

Nobeldagen på Nobel Prize Museum

Den 10 december firas Nobeldagen med fri entré till museet. Under dagen har man extrainsatta visningar om Nobelbanketten. Det kommer att serveras en tre-rätters lunch med inspiration från Nobelbanketterna. (Lunchen måste förbokas.)

De föremål som årets pristagare donerar till museet och de stolar som de signerar när de kommer till Stockholm finns att se under Nobeldagen. För första gången visas även årets Nobeldiplom på museet redan den 10 december. Prisutdelningarna från både Rådhuset i Oslo och från Konserthuset Stockholm livesänds på storbildsskärm.

Under hela dagen erbjuds också guidade turer i utställningen *Mänsklighetens största nytta*.

Mänsklighetens största nytta

Vad vore världen utan penicillin? Vilka goda exempel finns på upptäckter som minskar vår påverkan på klimatet? Hur hjälper vi människor på flykt? Det är några av de frågor som lyfts fram i utställningen *Mänsklighetens största nytta*.

Åtskilliga Nobelpris har belönat upptäckter som lett fram till botemedel mot sjukdomar och hälsoproblem. Andra har bidragit till att skapa en fredligare värld. Flera Nobelprisbelönade insatser har både direkta och indirekta kopplingar till produktion och fördelning av livsmedel och en del av kunskapen om hur vår livsstil påverkar miljön vilar på Nobelpristagares upptäckter. En mängd komponenter i datorer, telefoner och telekommunikationssystem är också frukten av Nobelprisbelönade arbeten. I utställningen får besökarna lära sig mer om insatser som räddar liv, mättar mänskligheten, skyddar planeten och sammankopplar människor.

Utställningen innehåller ett rikt bildmaterial och lekfullt presenterade föremål. Statistik om vår värld presenteras med hjälp av modeller och rekvisita som stimulerar nyfikenhet och tankar. I en interaktiv installation får man som besökare också möjlighet att lämna ett avtryck i form av en önskan om hur vi kan få en bättre värld.

På Nobeldagen har du chansen att träffa de som har jobbat med de blomsterarrangemang som ramar in prisutdelningen i Konserthuset Stockholm. Blommorna är en gåva från San Remo, staden där Alfred Nobel levde sina sista år. Under samtalet får man veta mer om hur arbetet med att skapa blomsterprakten går till – från idé till de intensiva timmarna då 25 000 blommor ska placeras på Konserthusets scen.

Nobelprisutdelningen i Stockholm

Nobelprisutdelningen

Komplett program med minutschema bifogas

Nobeldagen inleds med den traditionsenliga Nobelprisutdelningen i Konserthuset. Här presenteras årets priser för de ca 1 560 gästerna som följer pristagarna när de en efter en tar emot sina medaljer och diplom ur H.M. Konungens hand. Platserna på parkett är i första hand vikta åt pristagarnas familjer, representanter från de prisutdelande institutionerna, regering och riksdag samt diplomatkåren. På podiet är omkring nittio personer placerade. De är ledamöter från Kungl. Vetenskapsakademien, Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet, Svenska Akademien och ledamöter i Nobelstiftelsens styrelse samt tidigare pristagare.

Framför dem sitter årets pristagare och delar av den Kungliga familjen: H.M. Konung Carl XVI Gustaf, H.M. Drottning Silvia, H.K.H. Kronprinsessan Victoria och H.K.H. Prins Daniel. På första rad på parkett H.K.H. Prins Carl Philip, H.K.H. Prinsessan Sofia och H.K.H. Prinsessan Madeleine.

Presentationstalen

Nobelstiftelsens styrelseordförande Professor Carl-Henrik Heldin håller ett inledningsanförande. Därefter presenteras årets Nobelpristagare.

Presentationstalen hålls enligt följande:

Fysik – Professor Mats Larsson

Kemi – Professor Olof Ramström

Fysiologi eller medicin – Professor Anna Wedell

Litteratur 2018 – Författare, PhD Per Wästberg

Litteratur 2019 – Professor Anders Olsson

Ekonomi – Professor Jakob Svensson

Den högtidliga ceremonin inramas av korta musikaliska inslag och blomsterarrangemang. När ceremonin är över och den Kungliga familjen lämnat podiet kommer familjemedlemmar och kollegor upp på scenen för att gratulera pristagarna.

Musikaliska inslag

För musiken under prisutdelningen står Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm under ledning av dirigent David Björkman. Solist vid prisutdelningen är sopranen Sofie Asplund. De kommer bland annat att framföra stycken av den engelska tonsättaren Edward Elgar, den franska kompositören Charles Gounod och Jean Sibelius.

Magnifik blomsterdonation sedan 1905

För att hylla Alfred Nobel, som tillbringade sina sista år i San Remo där han dog den 10 december 1896, har Italien i samarbete med Regione Liguria, Comune di Sanremo och Handelskammaren Riviere di Liguria, sedan 1905 donerat blommor för utsmyckningen av Konserthuset och Stadshuset. Den betydelsefulla donationen levereras i boxar där de flesta blommor numera "står på" vatten, vilket innebär att de sällan behöver snittas om. Blommorna placeras i olika temperaturzoner beroende på deras känslighet och blomningsfas. Blomsterdekorationerna till prisutdelningen produceras i de tempererade växthusen och tas in i Konserthuset som pusselbitar under den 9 december. I Stadshuset arrangeras blommorna direkt på plats, utan tillgång till sval eller kyl.

Årets blomsterdekorationer

För 19 året i rad har Helén Magnusson, chefsflorist på Hässelby Blommor designat blomsterdekorationerna till prisutdelningen. Tillsammans med 14 florister arbetar hon i fyra dagar med att skapa dekorationerna som ska pryda stora scenen på Konserthuset.

Blommorna som odlas och skänks ifrån San Remo levererades till Hässelby Blommor den 4 december där arbetet med att förpreparera de 25 000 blommorna påbörjas omgående.

Dekorationerna för 2019 är inspirerade av Nobelprisets nya visuella identitet och grafiska profil. Ca 300 kilo grönt och 25 000 blommor fördelas på gula, creme- och aprikosfärgade nejlikor, krysantemum, vita cymbidiumorkidéer, vita phalenopsisorkidéer, rosor i aprikosa, gula och cremevita nyanser, olika asparaguskvistar i guldenyanser samt mimosa. Blomsterväggen i mitten, som är 15 kvm stor, kläs in med 9 000 rosor, nejlikor, germini och krysantemum i vita nyanser.

Nobelbanketten i Stockholm

Minutschema bifogas

Efter ceremonin i Konserthuset tar kvällens bankett i Stadshuset vid. Programmet för banketten följer traditionen och börjar med de Kungligas och övriga hedersgästers intåg i procession i Blå Hallen klockan 19.00. Innan dess har hedersgästerna presenterats för Kungafamiljen i Prinsens Galleri. Bakom ceremonimästaren går två marskalkar följda av H.M. Konungen med bordsdam och H.M. Drottningen med Nobelstiftelsens ordförande och tillika kvällens värd, Professor Carl-Henrik Heldin. Från 113 gäster vid den första banketten, i Spegelsalen på Grand Hôtel år 1901, har Nobelbanketten idag ca 1 350 gäster.

Årets kock är Sebastian Gibrand och årets konditor är Daniel Roos, båda hyllade svenska matinspiratörer.

Sebastian Gibrand, ansvarar för förrätt och varmrätt. I januari 2019 tog Sebastian silver i Bocuse d'Or, världens mest prestigefyllda tävling för kockar och har tidigare varit lagkapten för svenska Kocklandslaget 2012–2016.

Nobelmenyn är uppbyggd kring förstklassiga råvaror och svenska smaker.

Sebastians matlagningsfilosofi grundar sig i ett ”kompromisslöst fokus på den enskilda råvaran – att lyfta dess egenskaper och att få fram dess naturliga smak med en polerad och teknisk finish”. I årets bankettmeny arbetar Sebastian med alla delar av råvaran för att minska matsvinnet och för att kunna visa upp svenska producenters fantastiska kvalitet.

Daniel Roos, som för sjätte året i rad ansvarar för desserten, var medlem i svenska Kocklandslaget 2009–2012 som vann guld i Culinary Olympics 2012. Han driver restaurang K-märkt och K-märkt Patisserie & Bageri. Daniel skapade även desserten på Kronprinsessan Victorias bröllop 2010.

Arbetet med menyn för Nobelbanketten har pågått sedan tidig vår med ett antal provlagningar och provsmakningar.

Menyn har utvecklats i nära samarbete med Nobelstiftelsens gastronomiska rådgivare, Restaurangakademiens kreativa ledare Fredrik Eriksson, Långbro Vårdshus och Restaurang Nationalmuseum, och Gert Klötzke, professor i gastronomi vid Umeå Universitet samt Stadshusrestaurangers kökschef Gunnar Eriksson. Menyn avslöjas först då alla gäster har satt sig till bords kl. 19.00.

Dukningen sker med Nobelservisen som togs fram till Nobelprisets 90-årsjubileum 1991 av de tre svenska formgivarna Karin Björquist (Rörstrand/Gustavsberg), Gunnar Cyrén (Orrefors) och Ingrid Dessau (Klässbols Linneväveri). Till de 65 borden i Blå Hallen används ca 500 meter linneduk och den omsorgsfulla dukningen omfattar inte mindre än ca 9 540 delar i porslin, ca 5 400 glas och ca 9 450 bestick. I år är det åttonde året då Stadshusrestauranger, med VD Maria Stridh, ansvarar för middagens genomförande på Nobelbanketten. Kökschef Gunnar Eriksson gör sin sjuttonde Nobelbankett.

Under kvällen arbetar totalt ett 40-tal kockar och 190 servitörer och servitriser.

I år serveras för sjätte gången Nobel Prize Museum Tea Blend, museets eget te, som skapats till ära av Alfred Nobel. Från museets håll berättar man följande: *”För att hedra Alfred Nobel har vi komponerat en speciell teblandning. Blandningen är baserad på ett kinesiskt Keemun-te som framställs i Qimen-distriktet i provinsen Anhui.”* Nobel Prize Museum Tea Blend skapades i samarbete med den framlidne tespecialisten Vernon Mauris och säljs exklusivt på Nobel Prize Museum i Stockholm.

Divertissement

Jorden vi ärvde

Temat för årets divertissement är den svenska vistraditionen där det gamla samsas med det samtida. Bellman, Taube, Vreeswijk, Thåström – var tid har sina trubadurer och visdiktare som beskriver sin nutid och historia, i ett ständigt föränderligt uttryck. Musiken knyter an till årets blomsterdekorationer i sin ambition att gestalta ett evigt kretslopp av liv och död genom årstidernas växlingar och dygnets olika stämningar. Vi ärver vår jord och lämnar den vidare till kommande generationer – precis som med musiken.

Hans Ek

Genom sin förmåga att göra musiken giltig i vår tid, oavsett ursprung och genre, har arrangören och dirigenten Hans Ek etablerat en särskild ställning i svenskt musikliv. Han har samarbetat med artister som Laleh, Veronica Maggio, Ane Brun, Renée Fleming och med orkestrar som Göteborgs Symfoniker, Sveriges Radios Symfoniorkester, Copenhagen Phil, Metropole Orkest med flera. Hans Ek har skapat flera egna konsertproduktioner som exempelvis *Made by Björk*, *Bowie in Berlin*, *Chelsea Hotel*, *Kosmische Musik* och *Dance Music Symphony*. Han anlitas regelbundet av orkestrar både i Sverige och utomlands.

Lisa Nilsson

Lisa Nilsson fick sitt stora genombrott 1992 med albumet *Himlen runt hörnet*. Hon har under åren kombinerat låtskrivande och konsertverksamhet med skådespeleri och dans. Lisa har spelat två bejublade huvudroller på Stockholms Stadsteater i musicalerna *Next to Normal* och *Chicago* och har även gjort roller i flera spelfilmer genom åren. I våras debuterade hon med den egna föreställningen *Kvinnan som är jag*.

Magnus Carlson

Magnus Carlson är sångare och låtskrivare, känd för sin röst i gruppen Weeping Willows. Förutom att ha gett ut ett flertal skivor med Weeping Willows har Magnus även släppt ett antal album som soloartist. Magnus blev bekant för en bredare publik genom sin medverkan i tv-produktionen *Så mycket bättre* (2016) och gav ut sitt tredje soloalbum *Den långa vägen hem* år 2017.

Svenska Kammarorkestern

Med en unik musikalisk dialekt tar örebrobaserade Svenska Kammarorkestern en självklar plats på den internationella arenan. Om detta vittnar orkesterns talrika inspelningar och närvaro vid scener som BBC Proms i London, Lincoln Center i New York och Salzburg International Festival. Från och med september 2019 är dirigenten och klarinettisten Martin Fröst chefsdirigent för Svenska Kammarorkestern.

Marie-Louise Sid-Sylwander

Producent av divertissementet. Efter en karriär som 1:a solistdansare, har hon sedan 1996 arbetat i balettleddningen för Kungliga Baletten. Sid-Sylwander har assisterat den svenska koreografen Alexander Ekman i arbetet med baletterna *Tyll*, *Midsommarnattsdröm* och senast baletten *Eskapist*. Hon är producent och konstnärlig rådgivare vid Hammars Drama Productions AB som tillsammans med SVT producerat den prisbelönta dansfilmen Ingmar Bergman *Genom Koreografens öga*.

Håkan Ekman

Håkan Ekman arbetar som manager för Hans Ek vid agenturen On a Boat Productions AB, ett produktionsbolag som också är generalagentur för artister inom skilda genrer. Bolaget är verksamt på internationell nivå och fokuserar på musik- och kulturproduktion samt moderators- och föreläsningssupdrag. Utöver sitt engagemang inom On a Boat är Håkan även verksam som körproducent och inspelningstekniker av klassisk musik.

Årets blomsterdekorationer

För femte året i rad ansvarar Per Benjamin för blomsterdekorationerna i Stadshuset.

Per Benjamin vann florist-VM 2002 och har sedan dess varit verksam på den internationella floristscenen.

Temat för årets blomsterdekorationer är samspelet mellan människa och natur, det naturliga kretsloppet och våra årstider. Per har genom att pryda Stadshuset med drömfångare försökt visualisera de känslor vi associerar med naturens årstidsväxlingar och han gör på honnörsbordet en modern tolkning av en somrig blomsteräng.

Under den gångna sommaren har han samlat in olika sorters gräs, sädeslag och frökapslar som sedan torkats inför dekorationen av årets Nobelbankett. Miljö- och hållbarhetsperspektivet är viktigt för Per som försöker återanvända så mycket som möjligt under produktionen av Nobelbankettens blomsterarrangemang. San Remo har skänkt blommorna till Stadshuset och Konserthuset. I år används ca 25 000 stjälkar, blommor och grönt för att dekorera Stadshuset.

Tacktal

I slutet av kvällen uppvaktar studenter med fanborg i trappan och på balustraden. Högskolor och universitet från hela landet finns representerade i fanborg. I samband med att kaffe och avec serveras ger pristagarna sina tacktal. Dessa annonseras av kvällens toastmaster Sara Tabari. Endast en pristagare från varje prisgrupp håller tal, i Nobelordning, det vill säga i den ordning som Alfred Nobel angav priserna i sitt testamente;

Fysik: James Peebles

Kemi: M. Stanley Whittingham

Medicin: Sir Peter J. Ratcliffe

Litteratur 2018: Olga Tokarczuk

Litteratur 2019: Peter Handke

Ekonomi: Esther Duflo

Kvällen avslutas

Banketten avslutas ca klockan 23.02. Dansen öppnas då i Gyllene Salen av dansorkestern Laszlo Royale med Malena Laszlo och Mikael Grahn.

Nobeldiplom och medaljer

Nobelmedaljer och Nobeldiplom ställs ut i Gyllene Salen under Nobelbanketten. Elsebeth Malmsten har i år gjort konstverken i diplomerna till Nobelpristagarna i fysik, Stanislaw Zoladz har skapat konstverken i diplomerna till kemipristagarna och Berndt Wennström har utfört konstverket i diplomerna till ekonomipristagarna.

För diplomerna för fysik, kemi och ekonomi har Marie A Györi gjort kalligrafin medan Marianne Pettersson Soold har gjort monogrammen. Susan Duvnäs står för kalligrafin i medicinpristagarnas diplom samt i litteraturpristagarnas diplom.

För bindningen av samtliga diplom ansvarar Leonard Gustafssons Bokbinderi AB, etablerat 1888 och lokaliserat på Östermalm i Stockholm. 2019 års Nobelmedaljer är tillverkade av Svenska Medalj i Eskilstuna. Etuerna som medaljerna ligger i är ett hantverk utfört av Anders Erikssons etuiverkstad.

Tidigare Nobelpristagare

I år närvarar en rad tidigare Nobelpristagare vid Nobelpristutdelningen och Nobelbanketten. Dessa är Steven Chu (fysik 1997), John Polanyi (kemi 1986) Bengt Samuelsson (fysiologi eller medicin 1982), Peter C. Doherty (fysiologi eller medicin 1996) och Françoise Barré-Sinoussi (fysiologi eller medicin 2008).

Nobelveckan avslutas

Inspelning av Nobel Minds

Sedan 1960-talet har pristagarna under Nobelveckan samlats för den anrika TV-diskussionen *Nobel Minds* (Snillen spekulerar). Programmet har en populärvetenskaplig prägel och tar upp allmänna frågor om vetenskap, forskning och litteratur. Programmet spelas in den 9 december inför en inbjuden publik. I år firar formatet 60 år. Programmet produceras av Sveriges Television och BBC World News. Diskussionen leds av Zeinab Badawi, BBC.

Nobelpristagarna besöker Nobelstiftelsen

Den 11, 12 och 13 december gör pristagarna individuella besök på Nobelstiftelsen. Här återfår de sina medaljer och diplom som under Nobelbanketten har ställts ut i Gyllene Salen. På Nobelstiftelsen diskuteras också detaljerna kring överföringen av prispengarna. Den 12 december bjuds pristagarna in till en mottagning på Nobelstiftelsen.

Nobelpristagare till Riksdagen

Den 11 december är alla riksdagsledamöter inbjudna av talmannen för att träffa tre av årets Nobelpristagare Esther Duflo, M. Stanley Whittingham och Didier Queloz. Seminariet arrangeras av Nobel Prize Museum och Rifo (Sällskapet riksdagsledamöter och forskare) och handlar om hur vägen till ett Nobelpris kan se ut och vilken roll våra politiker kan spela för samhället och forskningen.

Nobelpristagare i samtal om pandemier

Nobelpristagaren Peter C. Doherty (fysiologi eller medicin 1996) kan allt om hur pandemier uppstår, sprids och stoppas. Hanne-Vibeke Holst har skrivit romanen *Som pesten* där hon skildrar utmaningarna som en stor influensapandemi för med sig. Den 11 december samtalar de med Amina Manzoor, medicinreporter på *Dagens Nyheter*, och ger en överlevnadsguide för både individer och samhället. Samtalet äger rum på Under Fontänen vid Sergels torg den 11 december klockan 18.00.

Nobelpristagaren Michael Kremer deltar på seminarium Nobel Prize Museum och SNS (Studieförbundet Näringsliv och Samhälle) bjuder in till ett seminarium med Michael Kremer, en av årets ekonomipristagare. Den forskning som årets ekonomipristagare står bakom har avsevärt förbättrat vår förmåga att bekämpa global fattigdom. På bara två årtionden har deras nya experimentella tillvägagångssätt förvandlat utvecklingsekonomin till ett blomstrande forskningsfält. Michael Kremer kommer att ge en bild av forskningsområdet och besvara frågor. Seminariet äger rum den 12 december i Finlandshuset och modereras av Martina Björkman Nyqvist från Handelshögskolan i Stockholm.

Skolbesök, universitetsbesök och Luciafirande

Under pristagarnas vistelse i Sverige bjuds de in till en rad skolor. Från den 13 december och framåt kommer pristagarna att besöka universitet och högskolor. Pristagarna bjuds också in att delta i Stockholms universitets studentkårs Luciabal eller Medicinska föreningens Luciabal på kvällen den 13 december.

Poddserie lanseras under Nobelveckan

I samband med årets Nobelveckan lanseras en ny poddserie där ekonomipristagare intervjuas. Först ut är en intervju med 2017 års ekonomipristagare Richard H. Thaler. Samtalet kretsar kring drivkrafter, kreativitet och vägval i stort och smått i livet. Adam Smith på Nobel Media genomför intervjuerna. *Nobel Prize Conversations* består av tio avsnitt och kommer att gå att lyssna på via poddplattformar och på nobelprize.org.

Följ Nobelpriset

Nobelprisets digitala kanaler

Nobelprisets digitala kanaler ska engagera, inspirera och informera om Nobelpriset och samtidigt stora frågor inom vetenskap, humanism och fred. Ambitionen är att nå ut globalt och den digitala tillväxten är stark. Nobelpriset har mer än 5 miljoner följare i sociala medier. Vid årets tillkännagivanden nåddes i snitt 15 miljoner individer per dag via Nobelprisets digitala kanaler.

På nobelprize.org ryms officiell information från de prisutdelande institutionerna, intressanta berättelser, detaljerade biografier och djupgående information om Nobelpristagarna sedan 1901. De digitala kanalerna – Facebook, Twitter, Instagram, YouTube och nu senast LinkedIn – erbjuder livesändningar, exklusivt videomaterial, intervjuer, unika nedslag bakom kulisserna med ett starkt fokus på att berätta de anmärkningsvärda historierna bakom pristagarnas upptäckter och framsteg.

Nobelprize.org följer Nobelveckan

Prisutdelningsceremonierna i Oslo och Stockholm kommer att sändas live på nobelprize.org, kl. 13.00 respektive 16.30, den 10 december. Presentationstalen vid prisutdelningarna publiceras i sin helhet vid samma tidpunkter och menyn från Nobelbanketten i Stockholms Stadshus publiceras kl. 19.00. Under kvällen publiceras även pressbilder på de olika rätter som har serverats under kvällen. De tacktal som hålls av pristagarna under banketten kommer att läggas ut senare samma kväll. Bordsplaceringen för huvudbordet kommer dock att publiceras den 9 december kl. 13.00. Nobelföreläsningarna sänds live på nobelprize.org vid de tidpunkter som angivits ovan.

Sändningar i SVT

Sveriges Television direktsänder från Nobelprisutdelning och Nobelbankett. Förutom direktsändningar från Konserthuset och Stadshuset den 10 december sänder SVT programmet *Nobelstudion* den 2, 7, 8 och 9 december. Dessutom sänds porträtt av Nobelpristagarna, deras Nobelföreläsningar, Nobel Week Dialogue och Nobelkonserten i SVT den 14 december kl. 20.45. *Snillen Spekulerar* (Nobel Minds) visas den 16 december klockan 20.00 i SVT 2.

Internationell distribution av programmen

Internationell media som sprider TV-materialet från Nobeldagen är bla European Broadcasting Union (EBU), Associated Press Television News (APTN) och Thomson Reuters.

Nobel Prize Museum

Nobelpriset visar att idéer förändrar världen. Nobelpristagarnas mod, kreativitet och envishet inspirerar och ger hopp för framtiden. Med utgångspunkt i Nobelprisets unika kombination av ämnesområden – naturvetenskap, litteratur och fred – bjuder Nobel Prize Museum in till utställningar, skolprogram, föreläsningar och samtal om vår tids stora frågor.

Under de senaste 20 åren har en publik verksamhet kring Nobelpriset vuxit fram med skolprogram för tusentals nyfikna elever. Utställningar, internationella möten, digitala kanaler och aktiviteter i Stockholm och Oslo har bidragit till nya möten mellan människor.

Under 2019 har ett flertal seminarier och panelsamtal arrangerats för att uppmärksamma hur vetenskap gör skillnad i människors liv. Ett antal iscensatta föreläsningar (Performance Lectures) om allt ifrån lycka till sanning har producerats i samarbete med Dramaten&. Under tillkännagivandeveckan av årets Nobelpris anordnades Nobel Calling Stockholm med seminarier, en populärvetenskaplig snabbkurs i årets naturvetenskapliga Nobelpriser och författarsamtal där stockholmare och turister fick både fira och lära sig mer om årets upptäckter, litterära verk och insatser för fred.

Över 350 lärare från 30 länder samlades i oktober till Nobel Prize Teacher Summit. Det var tredje året som Nobelprisets globala nätverk för lärare och skolledare ägde rum. I år var temat hur lärare kan arbeta med klimatfrågan i sin undervisning.

Idag sker nästan allt detta i Nobel Prize Museum i Gamla Stan. För att samla den publika verksamheten och bli ett naturligt besöksmål för människor från hela världen – turister, stockholmare, forskare och skolelever – finns planer på ett nytt hem för Nobelpriset i centrala Stockholm. På så sätt kan man öka tillgängligheten och möjligheterna för fler fruktsamma möten mellan forskare och allmänhet, debattörer och författare, opinionsbildare och sakkunniga.

nobelprizemuseum.se
facebook.com/NobelPrizeMuseum
instagram.com/nobelprizemuseum

Historisk bakgrund

Nobelprisutdelningen

Nobelprisutdelningen fann sina grundläggande former redan 1901. Programmet var under de första åren i allt väsentligt detsamma som nu, men det fanns skillnader i hur ceremonin utformades. Såväl pristagare som Kungafamiljen satt på parketten, och på scenen fanns en orkester eller kör. Där fanns också blomsterdekorationer och samma byst på Alfred Nobel som fortfarande används. För dekorationerna ansvarade slottsarkitekten Agi Lindegren. Till och med 1925 delades Nobelpriset ut i Musikaliska Akademien, men när Stockholms Konserthus stod klart 1926 började Nobelpriset delas ut där. Så har skett med undantag för 1971 och 1972 när en renovering fick utdelningen att flytta till först Filadelfiakyrkan och sedan S:t Eriksmässan i Älvsjö. 1975 användes S:t Eriksmässan igen, i samband med prisets 75-årsjubileum. 1991 delades priset ut i Globen. Under åren 1914–1919 och 1939–1944 var prisutdelningen inställd på grund av världsläget, och 1924 på grund av att inga pristagare kom till Stockholm.

Nobelprisutdelningen sändes i radio för första gången 1928, och redan 1950 gjordes en provsändning för TV. Regelbundet har den dock sänts sedan 1959. På de tidiga Nobelprisutdelningarna spelades i huvudsak svensk musik. Med tiden försökte man anpassa musikvalen efter pristagarnas födelseländer, men idag letar man efter lämplig tematik i en varierad repertoar. Vid inledningen och avslutningen återkommer samma musikstycken: först *Kungssången* och därefter Mozarts *Marsch i D-dur, KV 249* vid pristagarnas intåg. Ceremonin avslutas med *Du gamla, du fria* och därefter *Drottningens av Saba festmarsch* av Hugo Alfvén.

Nobelbanketten

Banketten som följer på prisutdelningen har växt från en mindre middag för Nobelpristagarna och representanter för de prisutdelande institutionerna till en internationellt uppmärksammat fest.

Under de första decennierna bjöds mellan 100–300 personer, och middagarna bestod av fem rätter. Man inledde med hors d'oeuvre eller soppa, och åt sedan fisk, kött och fågel, samt dessert. I takt med att gästernas antal har ökat så har antalet rätter minskat, först till fyra och sedan till dagens tre. Menyerna har också fått alltmer genomtänkta teman, med grunden i det svenska köket.

Fram till 1933 ägde banketten rum på Grand Hôtel. Redan 1930 hade man haft banketten i Gyllene salen, men gick tillbaks till Grands Spegelsal. 1933 var man i Royals vinterträdgård. Från 1934 har banketten hållits på Stockholms Stadshus varje år, först i Gyllene Salen och från 1974 i Blå Hallen. Undantagen är dels 1924, när festligheterna ställdes in eftersom alla pristagare var förhindrade att närvara, 1956 när man med hänsyn till det politiska läget (Sovjetunionens inmarsch i Ungern) valde en mindre middag i Börssalen, samt krigsåren 1914–1919 och 1939–1944.

Alfred Nobel

Alfred Nobel (1833–1896) är mest känd som dynamitens uppfinnare. Han var också en affärsman med en omfattade internationell verksamhet. Han föddes i Stockholm, men tillbringade större delen av sitt liv utanför Sveriges gränser, i bl.a. S:t Petersburg, Hamburg, Paris och San Remo. Hans liv bestod till stor del av resor och arbete, och han bildade aldrig familj. Som ung var Nobel intresserad av litteratur, men hans utbildning var inriktad på naturvetenskap. Vid en vistelse i Paris kom han i kontakt med nitroglycerin, ett effektivt men farligt sprängämne. Dynamiten, en blandning mellan nitroglycerin och sanden kiselgur, var Nobels sätt att göra sprängämnet säkrare och mer hanterbart. Detta ledde till ett industriellt genombrott, och drygt 90 fabriker inrättades, i 20 länder. Redan under sin levnad var Nobel en filantrop. Inte minst var han inblandad i den europeiska fredsrörelsen. Nobel var präglad av upplysningens ideal – vilket syns i det testamente han undertecknade i Paris, 27 november 1895. Där stipulerade Nobel att hans förmögenhet skulle omvandlas till en fond, vars ränta skulle utgöra priser till personer som ”hafva gjort menskligheten den största nytta”. Sammansättningen av priskategorier visar på bredden i Nobels tänkande. För att skapa en fredligare och mer välmående värld behövdes framsteg inom såväl vetenskap som litteratur, liksom politiska strävanden.

Att utse Nobelpristagare

Arbetet med att utse Nobelpristagare bygger på ett nomineringsförfarande, vars former utarbetades under förhandlingar 1897–1900. För varje priskategori finns en Nobelkommitté, och i september skickar denna ut inbjudningar till akademiledamöter, universitetsprofessorer, andra forskare, parlamentsledamöter, tidigare Nobelpristagare m.fl. att inkomma med förslag. Dessa ska vara kommittén tillhanda senast 31 januari. Från februari till början på oktober arbetar sedan de prisutdelande institutionerna med att utvärdera förslagen. När beslutet fattas så meddelas pristagaren och sedan allmänheten vid en presskonferens. 1968 instiftades Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till minne av Alfred Nobel, som delas ut vid samma prisceremoni. Pristagarna utses av Kungliga Vetenskapsakademien, men priset finansieras av Sveriges Riksbank.

Preliminärt tidsschema för Nobelprisutdelningen 2019

- 16.30 *Virvel*, intåg kungafamiljen, *Kungssången*
- 16.31 *Marsch D-dur, KV 249* av Wolfgang Amadeus Mozart, intåg pristagare
- 16.34 Tal av professor Carl-Henrik Heldin, ordförande i Nobelstiftelsens styrelse
- 16.40 *Sats 4 ur Svit för stor orkester* av Helena MunkteLL

FYSIK

- 16.44 Överlämnande av 2019 års Nobelpris i Fysik till professor Peebles, professor Mayor och professor Queloz efter presentationstal av professor Mats Larsson
- 16.50 *Arioso* av Jean Sibelius

KEMI

- 16.54 Överlämnande av 2019 års Nobelpris i Kemi till professor Goodenough, professor Whittingham och Dr Yoshino efter presentationstal av Olof Ramström
- 17.00 *Je veux vivre* ur *Romeo och Julia* av Charles Gounod

FYSIOLOGI ELLER MEDICIN

- 17.04 Överlämnande av 2019 års Nobelpris i Fysiologi eller Medicin till professor Kaelin Jr, professor Sir Peter J. Ratcliffe och professor Semenza efter presentationstal av professor Anna Wedell

LITTERATUR

- 17.10 Överlämnande av 2018 år Nobelpris i Litteratur till författare Olga Tokarczuk efter presentationstal av Per Wästberg
- 17.15 *Allegro* ur *Drottningholmsmusiken* av Johan Helmich Roman
- 17.17 Överlämnande av 2019 års Nobelpris i Litteratur till författare Peter Handke efter presentationstal av professor Anders Olsson
- 17.22 *Salut d'Amor* av Edward Elgar

EKONOMI

- 17.26 Överlämnande av Sveriges Riksbanks pris i ekonomisk vetenskap till Alfred Nobels minne för 2019 till professor Banerjee, professor Duflo och professor Kremer efter presentationstal av professor Jakob Svensson
- 17.32 *Du gamla, Du fria*
- 17.34 *Drottningens av Saba festmarsch* ur *Den förlorade sonen* av Hugo Alfvén, spelas medan gästerna lämnar salen

ca 17.37 Ceremonin avslutas

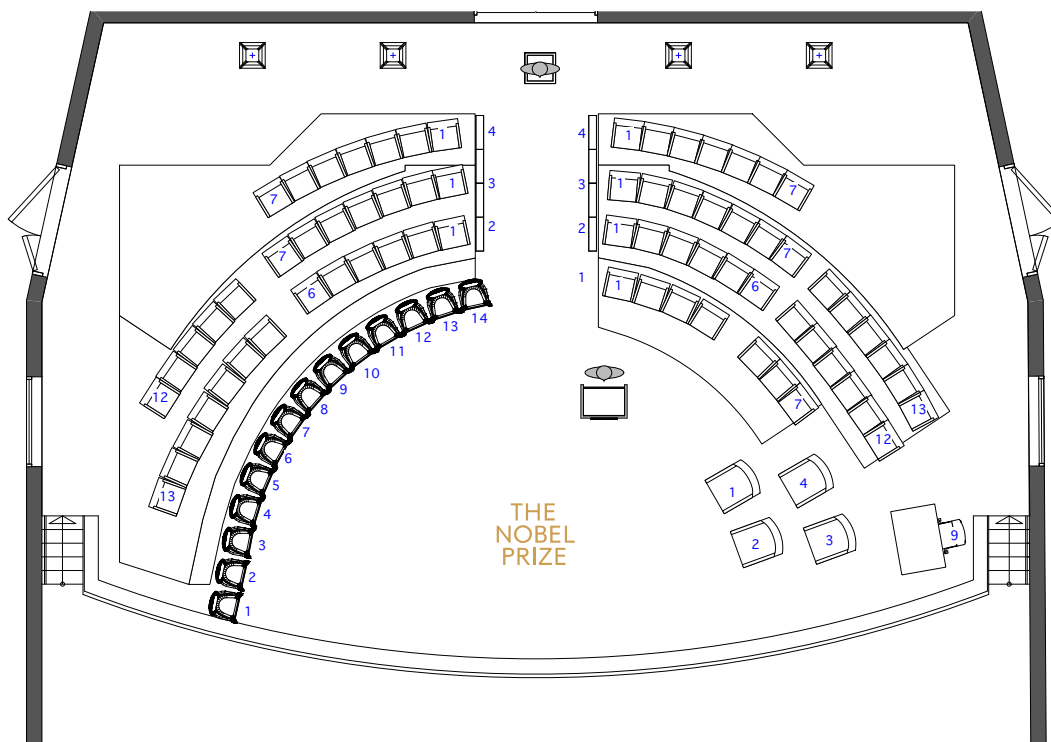
MUSIKEN FRAMFÖRS AV:

Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm

Dirigent: David Björkman

Solist: Sofie Asplund

Podieplacering vid Nobelprisutdelningen 2019

			Sida	Rad	Plats
	H.M. Konungen		Höger		
	H.M. Drottningen		Höger		
	H.K.H. Kronprinsessan Victoria		Höger		
	H.K.H. Prins Daniel		Höger		
Professor	Grandin		Karl	Höger	9
Professor	Heldin		Carl-Henrik	Höger	1 1
Professor	Hansson	K.	Göran	Höger	1 2
Nobelstiftelsens VD, Dr	Heikensten		Lars	Höger	1 3
Professor	Malm		Mats	Höger	1 4
Civilekonom	Nicolin	R.	Tomas	Höger	1 5
Professor	Perlmann		Thomas	Höger	1 6
Direktör	Sverdrup		Ulf	Höger	1 7
Professor	von Heijne		Gunnar	Höger	2 1
Professor	Ingelman		Gunnar	Höger	2 2
Professor	Danielsson		Ulf	Höger	2 3
Professor	Goobar		Ariel	Höger	2 4
Professor	Linke		Heiner	Höger	2 5
Professor	Gustafsson		Claes	Höger	2 6
Professor	Svensson		Jakob	Höger	2 7
Professor	Olsson		Anders	Höger	2 8
Författare	Wästberg		Per	Höger	2 9

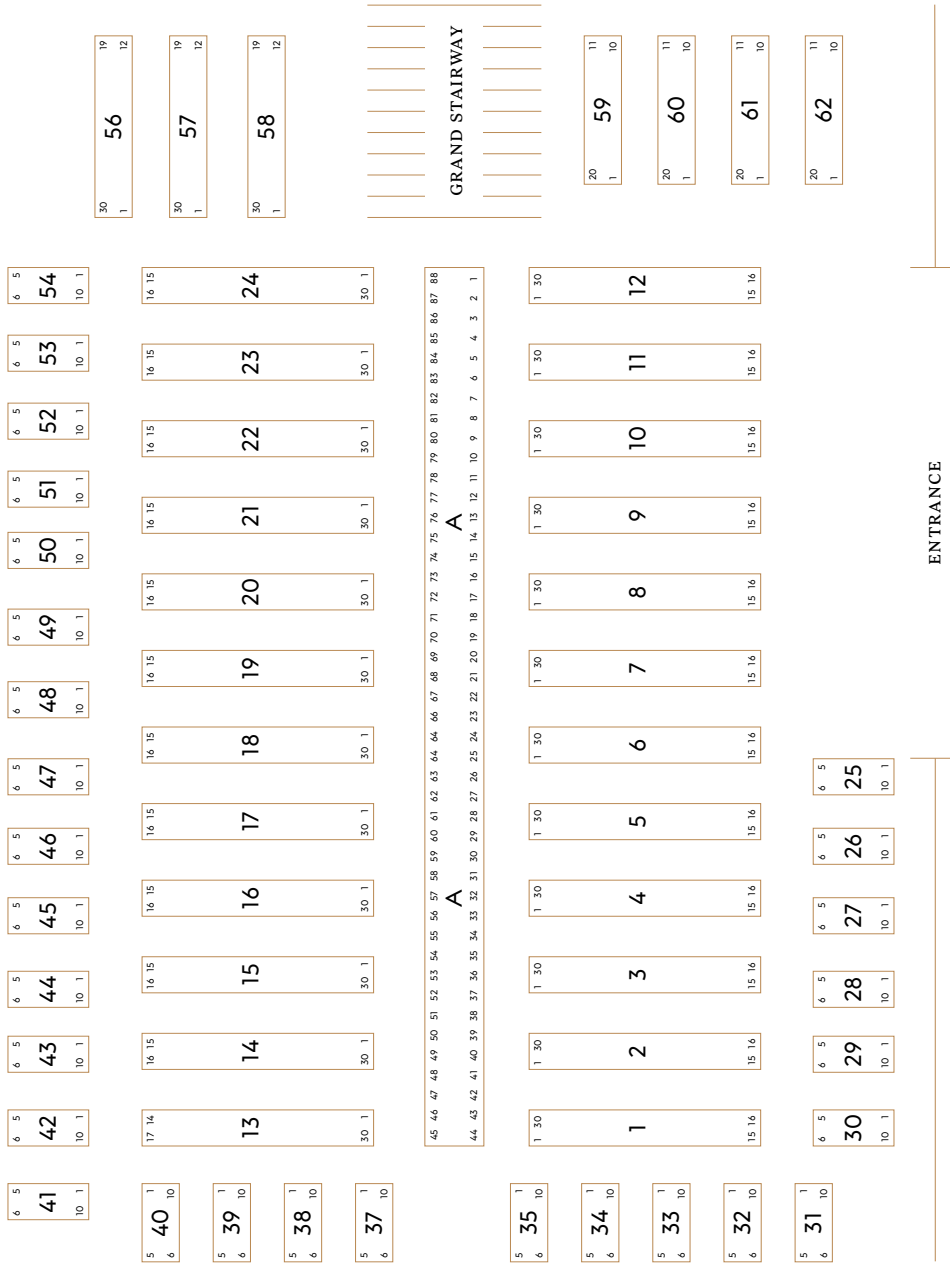
				Sida	Rad	Plats
Professor	Wedell		Anna	Höger	2	10
Professor	Ramström		Olof	Höger	2	11
Professor	Larsson		Mats	Höger	2	12
Professor	Haviland	B.	David	Höger	3	1
Professor	Olsson		Eva	Höger	3	2
Professor	Hansson		Thors Hans	Höger	3	3
Professor	Irbäck		Anders	Höger	3	4
Professor	Kiehn		Ole	Höger	3	5
Professor	Ernfors		Patrik	Höger	3	6
Professor	Persson		Torsten	Höger	3	7
Professor	Fredriksson		Peter	Höger	3	8
Professor	Somfai		Peter	Höger	3	9
Professor	Brzezinski		Peter	Höger	3	10
Professor	Lidin		Sven	Höger	3	11
Dr	Björck		Jonas	Höger	3	12
Professor	Larhammar		Dan	Höger	3	13
Professor	Åqvist		Johan	Höger	4	1
Professor	Snogerup Linse		Sara	Höger	4	2
Professor	Larsson		Nils-Göran	Höger	4	3
Professor	Höög		Christer	Höger	4	4
Professor	Karlsson Hedestam		Gunilla	Höger	4	5
Professor	Haeggström	Z.	Jesper	Höger	4	6
Professor	Masucci		Maria	Höger	4	7
Professor emeritus	Peebles		James	Vänster		1
Professor	Mayor		Michel	Vänster		2
Professor	Queloz		Didier	Vänster		3
Professor	Goodenough	B.	John	Vänster		4
Professor	Whittingham		M. Stanley	Vänster		5
Dr	Yoshino		Akira	Vänster		6
Professor	Kaelin Jr.	G.	William	Vänster		7
Professor Sir	Ratcliffe	J.	Peter	Vänster		8
Professor	Semenza	L.	Gregg	Vänster		9
Författare	Tokarczuk		Olga	Vänster		10
Författare	Handke		Peter	Vänster		11
Professor	Banerjee		Abhijit	Vänster		12
Professor	Duflo		Esther	Vänster		13
Professor	Kremer		Michael	Vänster		14
Professor	Samuelsson		Bengt	Vänster	2	1
Professor	Polanyi		John	Vänster	2	2
Professor	Doherty	C.	Peter	Vänster	2	3
Professor	Chu		Steven	Vänster	2	4
Professor	Barré-Sinoussi		Françoise	Vänster	2	5
Författare, Professor	Espmark		Kjell	Vänster	2	6
Professor	Engdahl		Horace	Vänster	2	7
Professor	Ralph		Bo	Vänster	2	8
Författaren	Lugn		Kristina	Vänster	2	9
Fil.dr, Författare	Svenbro		Jesper	Vänster	2	10
Professor	Riad		Tomas	Vänster	2	11
Poet	Mossaed		Jila	Vänster	2	12
Herr	Runesson	M.	Eric	Vänster	2	13
Litteraturkritiker	Blomqvist		Mikaela	Vänster	3	1
Herr	Petersen		Henrik	Vänster	3	2
Litteraturkritiker	Ahlberg Kärde		Rebecka	Vänster	3	3
Professor	Schneider		Gunter	Vänster	3	4
Professor	Kärre		Klas	Vänster	3	5

				Sida	Rad	Plats
Professor	Zierath	R	Juleen	Vänster	3	6
Professor	Frisén		Jonas	Vänster	3	7
Professor	Nordlund		Pär	Vänster	3	8
Professor	Holmdahl	M:son	Rikard	Vänster	3	9
Professor	Svenningsson		Per	Vänster	3	10
Professor	Kämpe		Olle	Vänster	3	11
Professor	Bergh		Jonas	Vänster	3	12
Professor	Strömberg		Per	Vänster	4	1
Professor	Krusell		Per	Vänster	4	2
Professor	Mörk		Eva	Vänster	4	3
Professor	Andersson		Tommy	Vänster	4	4
Herr	Edling		Christofer	Vänster	4	5
Professor	Werner		Ingrid	Vänster	4	6
Professor	Rootzén		Holger	Vänster	4	7

Preliminärt tidsschema för Nobelbanketten 2019

- 18.30 Levande repet bryts – gästerna ombeds uppsöka sina platser
- 19.03 **Fanfar** – huvudbordets gäster intåg till orgel och trumpetare
- 19.13 Gästerna på plats – servering av champagne på huvudbordet
- 19.16 **Fanfar** – Konungens skål
- 19.18 **Fanfar** – skål till Alfred Nobels minne
- 19.20 Fotografering huvudbordet, 2 x 2 min
- 19.24 **Divertissement I** 6,31 min
- 19.31 Förrätten serveras – parad via trappan
- 19.53 Fotografering huvudbord 2 x 2 min
- 20.20 **Divertissement II** 6 min
- 20.36 Varmrätten serveras – parad via trappan
- 21.13 Avdukning – varmrättstallrik + bestick
- 21.24 Dessertvin serveras
- 21.39 **Divertissement III** 6 min
- ca 21.45 **Divertissement IV** 4.30–5 min
- 21.45 Dessertparad via trappan
Kaffe och avec serveras
- 22.27 Fanborgen ut på balustrad och på trappa
- 22.30 Pristagarnas tal
- ca 23.02 Taffeln bryts

Bordsplan Nobelbanketten 2019

Kontaktinformation

Nobelstiftelsen
Mikael Östlund
Tel 070-568 38 06
mikael.ostlund@nobelprize.org

Ebba Bourghardt
Tel 08-122 08 441
ebba.bourghardt@nobelprize.org

Kock och konditor på banketten
Maria Torén
Tel 0709-48 99 90
maria.toren@massrestauranger.se

Diplomkonstnärerna
media@nobelprize.org
Tel 08-663 27 65

Florister
Helén Magnusson
Tel 0703-10 34 41
helen.magnusson@hasselbyblommor.se

Per Benjamin
info@perbenjamin.com

Divertissement
Marie-Louise Sid-Sylwander
Tel: 070 550 55 47
marie-louise.sid-sylwander@operan.se

Tillverkning av Nobelmedaljerna
Svenska Medalj AB, Robin Gustafsson
Tel +46 (0)736 60 60 82
robin@svenskamedalj.se

Nobel Prize Museum
Nobel Media (Nobel Week Dialogue)
Rebecka Oxelström
Tel 0734-12 66 75
rebecka.oxelstrom@nobelprize.org

Kontaktinformation för medier
Jonna Petterson
Broadcast and Archive Sales
Tel 08-663 27 65
jonna.petterson@nobelprize.org

Nobel Prize Concert
Caroline Burén
Tel 0733-40 74 96
caroline.buren@nobelprize.org

Kungl. Vetenskapsakademien
Eva Nevelius
Pressansvarig/Press Secretary
Tel +46 70 878 67 63
eva.nevelius@kva.se

Nobelförsamlingen vid Karolinska Institutet
Ann-Mari Dumanski
Tel +46 8 524 878 00
ann-mari.dumanski@nobelprizemedicine.org

Svenska Akademien
Louise Hedberg
Tel +46 8 555 125 02
pressinfo@svenskaakademien.se

Pressrummet på UD
Fredsgatan 6
Boel Lindbergh, Head of the International Press Centre
Phone: +46 72 735 50 08
boel.lindbergh@gov.se

Hovet
Tel 08-402 60 00
press@royalcourt.se

Nobelstiftelsen
Box 5232, 102 45 Stockholm
Tel: 08-663 09 20, Fax: 08-660 38 47
E-post: media@nobelprize.org
Webb: nobelprize.org